

»Man berörs och upprörs, här ges insikt i en annan kultur och många tankar om möjligheten att med bibehållen mänsklighet överleva diktatur och bjuda motstånd. Parvana är en flicka att minnas!«

inger Hasselbaum, Östgöta Correspondenten

Deborah Ellis

Den osynliga flickan

Den osynliga flickan

Text Deborah Ellis

Översättning Helena Ridelberg

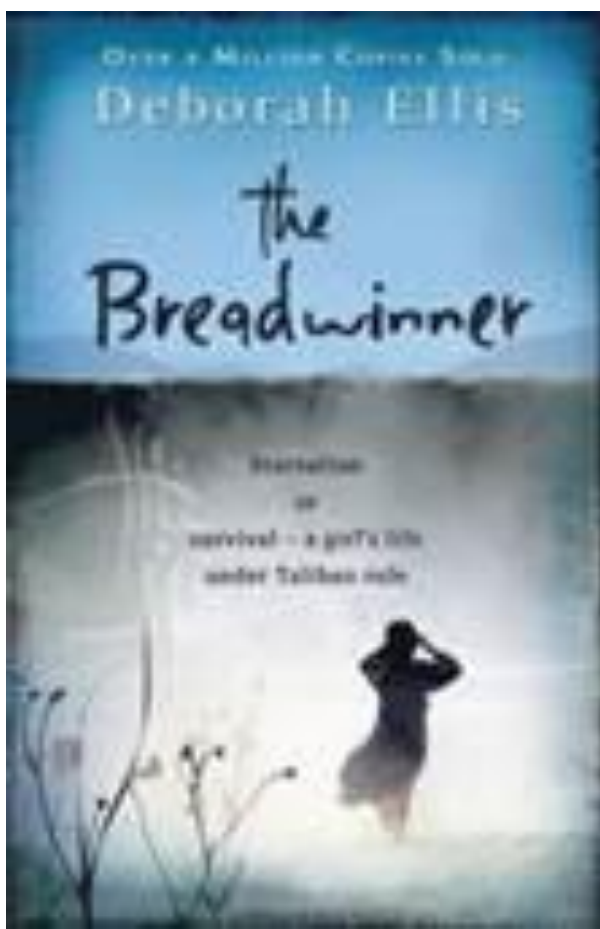
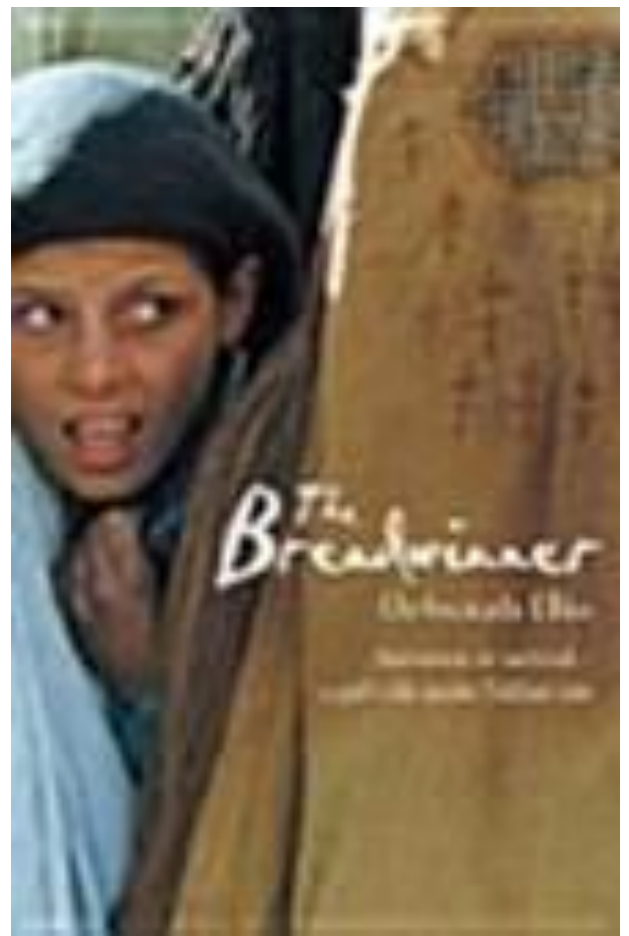
Parvana är elva år och bor med sin familj i huvudstaden Kabul i Afghanistan. Under den hårda talibanregimen blir livet alltmer ohållbart för Parvana och hennes familj. När pappan blir fängslad beslutar sig Parvana för att göra det enda möjliga: att klä ut sig till kille och ta arbete på marknaden.

Lärohandlingen är gjord av Emelie Olofsson, Maria Bolmehag, Ninni Malmstedt, Susanne Almbecker, Sara Mattsson, Lena Nilsson Berg och Christina Strömwall i november 2016. Vi arbetar alla som skolbibliotekarier i Kävlinge kommun. Vår tanke är att du väljer ut de uppgifter ur lärohandlingen som passar dig och din klass bäst.

Innehåll

Andra omslag, Den osynliga flickan.....	3
Innan du läser:.....	3
1.....	4
2.....	5
3.....	6
4.....	6
5.....	6
6.....	6
7.....	7
8.....	7
9.....	8
10.....	8
11.....	8
12.....	8
13.....	9
14.....	9
15.....	9
Efter läsning:.....	10

Andra omslag, Den osynliga flickan.

Innan du läser:

Vad säger bilden på framsidan?

Vad får titeln dig att tänka på?

Bildgoogla boken för att se de olika framsidorna (även på engelska) och prata om dem. Hur skiljer de sig åt? Vilka olika bilder och känslor ger de er? Vad tror ni boken handlar om?

Läs presentationen av boken och författaren på baksidan.

Klädesplagget på bilden heter niqab. jämför med

- Hijab, samlingsnamn för slöjor som inte täcker ansiktet men ibland halsen men alltid håret kan vara olika långa.
- Burka som täcker hela kroppen och huvudet, även ansiktet, ofta med ett nät för ögonen.

Rita en bild av flickan utan niqab.

Hur ser Afghanistans flagga ut? Leta upp den.

Titta på kartan i början av boken. Vilka länder gränsar till Afghanistan? Vad vet ni om dessa länder – gör mindmaps. Leta upp Afghanistan i Google Earth (kom ihåg att ladda ner programmet till datorn i förväg) och fundera på vad för typ av landskap det finns i Afghanistan. Titta gärna på fotografierna som finns i kartan (Google Earth).

1.

Fyll på med Afghanistans historia från 80-talet. Vilken roll har Ryssland och USA haft i Afghanistan?

Ta reda på mer om Afghanistan och talibanregimen. Bra sidor att använda sig av är t.ex. FN-förbundets Gobalis (<http://www.globalis.se/Konflikter/Afghanistan>) och www.ne.se

Har ni hört talas om några andra extremislamistiska grupper? Vilka och var i världen finns/verkar de?

Jämför med äldre kristendom "Kvinnan ska tuga i församlingen". Förr dolde kvinnor håret även här i Sverige.

Parvana är instängd hemma tillsammans med sina syskon och mamma nästan hela tiden – hur tror du hon känner sig? Vad skulle du tyckt om det? Skriv och berätta.

Varför läser inte mannen sitt brev själv? Varför måste Parvanas far läsa det för honom?

Parvana berättar hur det var när kriget kom och hur de fått flytta gång på gång. Hur tror du det känns att behöva lämna sitt hem och förlora sina saker gång på gång?

Vad är diktatur? Vilka regler finns för att kunna ta makten?

Parvana kan läsa. Hennes föräldrar var universitetsutbildade och tyckte att alla, även flickor, skulle ha rätt till utbildning. Av vilken anledning tror du att de flesta i Afghanistan inte kan läsa? Varför tror du att det inte var så viktigt att ge flickor utbildning?

Kabul har en gång i tiden varit en vacker stad. Nu ligger den i ruiner. Kan du hitta några bilder på internet som visar Kabul före kriget och bombningarna? Finns det bilder på hur där ser ut nu?

Familjen är instängd i rummet i ett år. Vad tror du händer i kroppen utan solljus och rörelse?

2.

Parvanas äldste bror dog av en landmina, vet du vad det är?

Ta reda på vad en Toshak och Chador är.

Parvana känner sig väldigt ensam, trots sin stora familj, varför då tror du? När känner du dig ensam?

Nooria och Parvana kommer inte så bra överens, försök komma på några anledningar till det.

Har du känt dig orättvist behandlad så som Parvana kände sig?

Pappan blir bortförd av militären som stormar in i huset utan förvarning. Dramatisera! Hur skulle det kännas om det hände dig och din familj när ni åt kvällsmat. Varför tror ni att det hände?

Vad kommer att hända nu efter att pappan är bortförd tror du?

Parvanas pappa berättar en historia om när engelsmännen försökte erövra Afghanistan men en modig liten afghansk flicka ger soldaterna kraft att slå tillbaka. Fundera över några kända kvinnor genom historien som har förändrat livet för andra. Jeanne d'Arc, Rosa Parks, Marie Curie, Drottning Kristina, Malala, Frida Kahlo, Selma Lagerlöf, Sylvia Pankhurst m.fl.

Mät upp Parvanas hem. 10 steg åt ena håller, 12 steg åt det andra. Hur många kvadratmeter är det, ungefär? Rita hur du tror att det ser ut. Hur stort är rummet där du sover där hemma? Hur många bor i det rummet?

Talibanerna bränner böcker. Känner du till några andra i historien som bränt böcker? Varför bränns böcker?

3.

Vad fick Parvanas mamma ha på sig när de gick ut? Vad måste hon ha med sig för att kunna gå ut?

Vad är en milis?

Tror du att Parvanas pappa är inne i fängelset?

4.

Hur känns boken så här långt? Hur tror du att det skulle vara att leva under dessa förhållanden? Fundera en stund på skillnaderna i ditt och Parvanas liv och skriv ner dem. Om ditt liv hade begränsats så som Parvanas, vad tror du hade varit svårast att vänja sig vid?

Varför måste Parvana gå ut och handla? Varför kan inte hennes mamma och storasyster gå ut?

Parvanas mamma ligger bara och sover i flera dagar efter att hon och Parvana varit vid fängelset, vad är orsaken till det? Vad menas med att mamman är deprimerad?

Lillebror Ali blir tyst och stilla. Vad kan det bero på?

Hur går det till när någon blir arresterad i Sverige?

5.

Varför kan inte Parvana gå in i affären och handla själv, utan måste stå utanför och skrika in i affären?

Hur känner Parvana sig när talibanen ger sig på henne på marknaden? Parvana träffar en bekant till sin mamma på väg hem och kvinnan följer med henne. Fru Weera ser till att mamma kommer upp ur sängen och att rummet blir städad. Vad hade hänt annars, tror du?

De kokar vattnet för att inte bli sjuka, har du varit med om det någon gång?

Drick te och ät nanbröd.

6.

I de nya kläderna blir Parvana en annan, en pojke som får lova att röra sig ute, som kan försvinna i mängden och göra lite som han vill. Har du någon gång önskat att du var en

annan? Eller fått på dig kläder som gjort att du känt dig som någon annan? Var det en bra eller dålig känsla?

Om du skulle låtsas att du har ett annat kön än det du har, hade det blivit någon skillnad? Är vi olika egentligen? Har du upptäckt några fördelar/nackdelar (i Sverige) med att tillhöra det kön du gör?

Nooria är ofta elak och spydig mot Parvana, varför är hon det tror du? Finns det något bra med elakheterna?

7.

Parvana ger sig av till marknaden för att försöka tjäna ihop lite pengar, på samma sätt som hennes pappa brukade göra. Har du fått betalt för ett jobb/en arbetsuppgift du gjort? Hur kändes det att tjäna egna pengar?

Parvana inser att talibaner också kan vara ledsna och sörja, som mannen med brevet. Vilken betydelse tror du den här händelsen har för Parvana? För berättelsen?

En man ville köpa de fina kläderna och Parvana lyckades förhandla med mannen om priset. Har du prutat när du handlat någon gång? Var det svårt?

Tänk dig att inte kunna läsa och skriva och vara hänvisad till någon annan för att få hjälp med det. Hur tror du det känns? Tänk om den som läser inte är ärlig? Vad mer hade varit besvärligt om du aldrig hade fått lära dig att läsa eller skriva?

Parvana tänker mycket på sin pappa. Fundera hur det blir när de ses igen?

8.

Samtala om vikten att röra sig och motionera.

Varför kastar kvinnan i fönstret saker till Parvana, tror du? Skriv en egen kort berättelse om "kvinnan i fönstret", som kastar ner saker till Parvana. Vem är hon? Varför kastar hon saker till Parvana? Vad kommer att hända med henne?

Parvanas förvandling till pojke påverkar hela familjen. Plötsligt kan alla gå ut från lägenheten varje dag, även om det bara är för en timma. Välj något av syskonen eller mamman och skriv en liten text ur den personens synvinkel. Kanske lillasyster Maryams första tur till vattenkranen, eller hur Nooria känner när hon får sitta i solen utan burkan för första gången på så långt tid. Eller var en fluga på väggen...

Maryam går till vattenkranen med fötterna lindade. Varför lindas hennes fötter? Hur tror du marken ser ut? Varför kan hon inte gå barfota? Tycker du om att gå barfota?

Parvana upptäcker att hon inte är den enda flickan som klätt ut sig, när en av hennes gamla klasskompisar visar sig vara en av alla tepojkar på marknaden. Vad händer nu? Vad heter fenomenet, att flickor klär sig som pojkar, som är vanligt i Afghanistan?

9.

Parvana känner igen skolkamraten Shauzia. Berätta om ett möte med någon du inte har sett på länge!

Parvana och Shauzia börjar träffas på marknaden och funderar på sätt att tjäna mer pengar. Hur skulle du gjort?

Fru Weera vill starta en hemlig skola tillsammans med Nooria och deras mamma, varför är skolan så viktig tror du? Vad tror du händer med dem om de blir påkomna?

Fru Weera och Parvanas mamma ska börja skriva i en tidning.

Allt detta gör skillnad för familjen. Varför det? Vad måste de tänka på?

Diskutera begreppen demokrati och yttrandefrihet. Se på Sveriges grundlag.

10.

Vad hade du tyckt om att gräva upp gamla ben på kyrkogården? Hade du kunnat göra det för att få pengar till mat? Vad tror du mannen ska ha alla benen till?

Varför vill flickorna inte berätta om vad de gjort, tror du?

Diskutera begreppet "Griftefrid" kontra "Nöden har ingen lag".

11.

Parvana kan inte ljuga för sin mamma när hon kommer hem utan berättar allt och ger henne alla pengarna från benförsäljningen. Vad hade du gjort?

Varför fick männen händerna avhuggna inför så stor publik? Var publiken där av fri vilja? Jämför med gamla tiders avrättningsplatser. Diskutera!

12.

Både Parvana och Shauzia har framtidsdrömmar. Vad har du för drömmar?

Parvana ber sina kunder berätta om sina hemtrakter. Vad hade du berättat om din?

Shauzia vill ge sig av till Frankrike. Tror du det är så lätt att ta sig dit som hon beskriver det? Genom vilka länder tar sig flyktingar från Afghanistan och Syrien idag?

Parvana vill bara vara ett vanligt barn som går i skolan och äter mat som någon annan tjänat ihop till – hur tror du att du hade känt om du varit i deras sits?

13.

Parvana längtar efter sin familj men det finns fördelar med att vara kvar i Kabul också. Vad tror du var bra och inte med att stanna kvar?

Vad kommer att hända när Parvana hör den gråtande kvinnan? Vad tror ni att kvinnan har varit med om?

Nooria bestämmer sig för att gifta sig med en man hon inte känner, bara för att få komma bort från Kabul och talibanerna. Var ligger staden hon ska till? Titta på Google Earth igen. Hur tror ni hon känner sig när hon ger sig iväg?

Parvana tvingas säga hejdå till hela sin familj när de följer med Nooria för att fira bröllopet. Har du varit ifrån din familj någon gång? Hur känns det?

14.

Parvana är mycket modig när hon tar med kvinnan hem. Alla har vi gjort modiga saker! Berätta om en gång när du var modig!

En kan förstå att Parvana blir ledsen och orkeslös efter allt hon får höra och över oron över sin familj. Tur att Shauzia, hennes vän kom. Vad är viktigast med en vän tycker du?

Tänk ut tre ord som passar in på Parvanas känslor när hon får se sin pappa igen.

Parvana träffar en ung kvinna som berättar en förfärlig historia om vad som hänt hennes familj i Mazar-i-Sharif. Parvana är säker på att henne familj har råkat lika illa ut och livet känns som en mardröm. Vad är din värsta mardröm? Skriv eller måla.

15.

Parvana och Shauzia ska ses den första vardagen om tjugo år, då blir det lättare att säga farväl nu. Vad tror du att du gör om tjugo år?

Har du varit i Paris och sett Eiffeltornet?

Parvanas pappa kom verkligen hem och trots att han är skadad och mycket sjuk ger han lite hopp till Parvana om att allt kommer ordna sig. De bestämmer sig för att ge sig av och leta efter resten av familjen. Hur kommer det att gå, tror du?

Efter läsning:

Hur tror du att det går för Parvana och pappa? Kommer de att hitta resten av familjen?

Parvana och Shauzia ska träffas den första vårdagen om tjugo år. Hur tror du att de har det då? Var bor de och hur lever de då trettiofemåriga kvinnorna?

Vad har du lärt dig för nytt om Afghanistan av att läsa den här boken?

Du har säkert sett en del om kriget i Afghanistan och Syrien på nyheterna. Vad är den största skillnaden med att läsa en roman om det mot att se det på nyheterna? Vilket lär du dig mest av?

Den osynliga flickan fortsättes av *Parvanas vandring* – skulle du vilja läsa även den boken?